

A Bányász

A Magyarországi Bánya- és Kohómunkások Gazdasági Szövetségének Hivatalos Közlönye.

Felelős szerkesztő:
CSÓKA VENDEL.
Kiadó: **FAJD PÁL.**
Telefon szám: 46.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Salgótarján, Vasut-utca 4. szám.
Megjelenik minden hó 1. és 15-én.

Előfizetési ár $\frac{1}{4}$ évre 80 fill. (10.000 K)
Egyes szám ára 16 fillér. (2000 K.)

Ki az egész ország területére.

A magyar királyi belügyminiszterium 190322/1927. B. M. VII. szám alatt jóváhagyta A Magyarországi Bánya- és Kohómunkások Gazdasági Szövetsége alapszabályait.

Az alapszabályok módosításával átlomáshoz értünk. Eddig csak Salgótarján vidékére voltunk kényszerítve és nem tudtunk eleget tenni azon kívánságoknak, amelyek hozzánk állandóan érkeztek, hogy az ország többi telepein is szervezzük meg a bányamunkásokat.

Most azonban az alapszabályok értelmében ki fogunk menni és megszervezzük az egész ország bányamunkásait. Meg fogjuk ismertetni a munkássággal gazdasági szövetségünk célját. Célunk a bányamunkásság gazdasági helyzetének a megjavítása.

Ennek a célnak az elérése érdekében minden energiánkat és tudásunkat latba vetjük. Legfőbb törekvésünk a munkásság gazdasági szervezetét minden politikai befolyástól mentesíteni, ne történhessen meg, hogy a munkásság gazdasági szervezetét politikai célok elérésére ugró deszkának használhassák fel.

Nagyon fontos körülmények ezek ma, amikor a magyar bányáipar válsággal küzd és a bányamunkások feje fölött állandóan a nyomoruság demokles kardja csüng. Elő fogjuk készíteni a munkásságot minden telepen a szövetség helyicsoportjainak a megalakítására. A helyicsoportokat most kell megalakítani, amikor a bányamunkások ki vannak téve a nyomoruságnak. Amikor a munkaalkalom megindul, a bányamunkásságot felkészülve kell találnia.

Ki fogjuk építeni csoportjainkat, hogy a munkásság munkaviszonya és bérezése ne tisztán a vállalatok kényére-kedvére legyen bízva, hanem a munkásság szervezete és megbízottai oda állhassanak a munkásság védelmére.

Felkérjük a többi telepek bányamunkásait, hogy lépjenek érintkezésbe a központi szövetség titkárságával és az előmunkálatokhoz szükséges utasításokat és felvilágosításokat azonnal megkapják.

A szövetség központja jelenleg Salgótarjánban székel. A szövetség címe: Magyarországi Bánya- és Kohómunkások Gazdasági Szövetsége, Salgótarján, Vasut-utca 4. szám, mindennemű levelezést ide kérünk.

Fel a munkára!

Fel a küzdelemre!

Küzdelmünket és munkánkat siker fogja koronázni.

Jó szerencsét!

Március 15.

A magyar nemzet évszázadokon keresztül a legnagyobb elnyomatásban vergődött. — A jobbágyok görnyedtek a súlyos terhek alatt és minden megmozdulásukat a népnek hazatérésébe számba vették, amiért azután a legsúlyosabb büntetésekben részesítették. A magyar nemzet fiait, akik az osztrák elnyomatás alól való felszabadulás érdekében sikra szállottak, a legborzalmasabb halálművekkel pusztították ki.

Ebben az elnyomatásban része volt a magyar feudális arisztokráciának is és csak kevesen voltak az arisztokraták közül, akik a magyar nép fájdalmában osztoztak és igyekeztek a magyar népet felszabadítani.

A XIX. század derekán azután a hamu alatt lappangó parázs izzó lett, mert az osztrák kamarilla még súlyosabb terheket rakott a magyar nép vállaira. Ezen terheknek a súlyosbítása olyan rázkódást váltott ki az ország népéből, amely csordulásig töltötte a poharat.

Ezt a helyzetet ismerte fel Kossuth Lajos, gróf Batthyány Lajos, Petőfi Sándor és számtalan magyar vértanú. 1848. március hó 15-én felállították a 12 pontot, amely magába foglalta a magyar nép felszabadulását.

A 12 pont keresztülvitele csak forradalom útján sikerült. Azonban az osztrák kamarilla újra össze fogott és idegen hatalom segítségével levertek a magyar forradalmat, azután következett a magyar népre egy siralmas idő, az úgynevezett Bach-korszak.

A magyar nemzet történelmében ez a korszak felejtethetetlenül véres nyomokat hagy a szívekben. Az 1867.-es kiegyezés azután némiképpen levezette az indulatokat és megkezdődött a magyar alkotmányos kormányzás. A kiegyezés után még mindig nem volt meg a magyar önállóság, még mindig az osztrák befolyások érvényesültek ez azután elvezetett bennünket a nagy világégéshez, a világháborúhoz. A világháború után az úgynevezett béke-kötés után visszavetette a magyar nemzetet újra abba a súlyos helyzetbe, amelyben a múlt században volt. Ezek az állapotok kell, hogy a magyar nemzet minden fiát csata sorsba állítsa és keresse közöttünk a jelenkor Kossuth

Lajosait, Petőfi Sándor, gr. Batthyány Lajos, gróf Szécsényi és még a sok neves és névtelen hőst, akik az újabb márciusi pontokat összeállítják és győzelemre segítik, amely szerint Magyarország vissza kapja régi területét, amelyet gyáva idegenek bitorolnak. Ennek az eljövendő márciusnak az előkészítésén fáradozunk és bízunk közeli eljövételében.

A magyar szénbányászat válsága.

A magyar szénbányászat a háború folyamán, de különösen a háború után föllendült. Ugyanis a háború alatt a hadfelszerelési gyárak fokozott üzemmel dolgoztak és ezek üzemben tartására óriási mennyiségű szénre volt szükség. Ezt a szénét akkor Németország, Lengyelország, Ausztria és a Magyar bányák fokozott termeléséből fedezték.

A háború után a külföldi szén elmaradt, úgy, hogy az összes szükségletet a Magyar bányák termeléséből kellett fedezni. A magyar bányák a háború folyamán az üzemi berendezkedés terén meglehetősen rossz állapotban voltak, hozzájárult ehhez még a bányavállalatok kapzsisága.

A bányavállalatok legfőbb törekvése az volt, hogy a szerintük megfelelő hasznót biztosítsák, ennek azután az volt a következménye, hogy 1919. és 1920.-ban a bányák oly rossz állapotba kerültek, hogy az üzemi anyagok és élelmiszerek beszerzése a legnagyobb nehézségekbe ütköztek. Ez azután veszélyeztetette a bányavállalatokat azáltal, hogy nem tudták ellátni üzemüket a szükséges üzemi anyagokkal. A munkásságot az a veszély fenyegette, hogy nem tudja meg szerezni a szükséges élelmiszereket és szükségleti cikkeket. A munkásságban azonnali kifakadásra jutott az a sok keserűség, amely a háború alatt össze gyülemlét a háborús bánásmód és ellátás miatt.

A munkásság igyekezett munkahelyét változtatni, egyrészt azért, mert nagyon sok munkás katonailag volt vezényelve és számtalan munkás a családjától távol volt, másrészt pedig igyekezett jobb munkahelyet keresni. Különösen az utóbbi súlyosan érintette a bányavállalatokat, ezért a vállalatok eljártak a kormányzatnál, hogy szüntesse meg ezt az állapotot, mely szerint a munkások a munkahelyüket elhagyják. Erre a kormányzat kiadott egy rendeletet, mely szerint a munkás munkahelyét nem hagyhatja el és amennyiben mégis elhagyná, úgy hatóságilag vissza hozandó és büntetendő.

Ez sem volt elegendő, mert a munkásság akkor azt követelte, hogy amennyiben munkahelyhez van köve, nem élhet munkavállalási jogával, úgy tehát biztosítsanak részére emberséges megélhetést és bánásmódot. A bányavállalatok akkor újra a kormányzathoz fordultak segítségért, mert szerintük ez veszélyeztetette a széntermelés biztosítását.

A kormányzat ekkor a bányákat katonai felügyelet alá helyezte és a munkásságot azután úgy kezelték, mint katonákat. Lebe-

tetlenné tették a munkásság részére, hogy helyzetén javítson, kénytelen volt tűrni. Mert minden legcsekélyebb megmozdulása a munkásságnak oda lett magyarázva, hogy veszélyezteti az ország szénellátását. A bánya vállalatok hihasználták ezt a helyzetet és a leglehetősebb viszonyok uralkodtak a bánya telepeken, ugyancsak fölhasználták a katonai felügyelőségeket az üzemi anyagok beszerzésére, továbbá a közvélemény hangulatát a maguk oldalára terelték. Amikor látták, hogy a hangulat mellettük van, akkor a további kedvezményeket csikarták ki úgy, hogy az üzemi befektetések és munkáslakások építése stb. úgy, hogy a bánya vállalatok alaposan kihasználták a konjunkturát és feljavították berendezéseiket.

Ez a konjunktúra megváltozott, az ország széntermelésének a fokozása a külföldi szénnek a beözönlése következtében, nem bírja az ország felhasználni azt a szén mennyiséget, amely rendelkezésre áll. Hozzájárul ehhez még az is, hogy a gyáipar még mindig nem dolgozik abban az iramban, hogy a bányáipar több termelést feltudna használni. Továbbá az ország megnyirbálása következtében elvesztettük piacunkat. Ez azután azt eredményezte, hogy már évek óta a bányamunkások tömegeit bocsájtják el és az évnek a legnagyobb részét munka nélkül kénytelen eltölteni, elesik keresetétől és családjával együtt a legnagyobb nyomorban tengetni életét. A bánya vállalatok a leglehetősebbül hajtják végre az elbocsátásokat, minden érzékiség nélkül elbocsátanak olyan embereket, akik 15—20—25 évet eltöltöttek a vállalatok szolgálatában, tehát akik erejük javát adták oda nyomoruságos béréért. Ez történt most Tatabányán is, ahol százával bocsájtották el az embereket, legnagyobb részt javakorbéli férfiakat.

Mi akar ez lenni, mivel magyarázzák meg az elbocsátásoknak ezt a formáját, úgy látszik fáj a vállalatnak, hogy ezek az emberek már élvezik az üdülő szabadságot és így akarják az üzemi költségeit redukálni.

Most nekünk, munkásoknak kell ugyanazt a kormányzatnak, mint annak idején a vállalatok mondták, hogy az ország széntermelése veszélyben van, viszont most a magyar bányamunkásságnak a megélhetése van veszélyben. Tehát, amikor a bányavállalatok profitja volt veszélyben, a kormányzat sietett segítségükre, ugyan úgy kell most a munkásság segítségére sietni. A Tatabányán történt elbocsátások szívet facsaró jelenségek, mert olyan nincsteleneket érint legnagyobb részt, akik telepi munkások, tehát azt jelenti kenyerükkel egyttal lakásukat is elvesztik és nyomoruk hajléktalanságukkal még kiáltóbb.

A kormányzatnak sürgősen kell beavatkozni és megakadályozni, hogy több száz család ne legyen kenyér és hajlék nélkül. Teremtse a magyar szénnek piacot és ezáltal munka alkalmat a bányáiparban dolgozók részére, amennyiben nem tudna sürgősen piacot teremteni, úgy adjon más munkaalkalmat azok részére, akiket a bányáiparból elbocsátanak. Az elbocsátásokat pedig vizsgálják fölül, hogy ne érhesen olyan munkásokat, akik telepi munkások és nagy családdal vannak, ne érvényesülhessen az elbocsátásoknál a bosszú és a profit feltétele. A kormányzattól sürgős intézkedést várunk mert ártatlan gyermekek, asszonyok és dolgozó munkások megvédéséről van szó.

Ezt hangoztattuk mi mindig, ezért kiabáltunk folyton és ezért kellett nekünk politikamentes gazdasági szervezet, amely nincs lekötve politikai célok szolgálatába. Ez a tatabányai eset is bennünket igazol, mert mi már három ízben tudtunk közbe járni és az elbocsátásokat a minimumra leszorítani és ahol nem lehetett az elbocsátást teljesen megakadályozni, ott elviselhetővé igyekeztünk tenni az által, hogy nem olyan munkásokat bocsájtottak el, akik hosszú évek óta dolgoznak, telepiek és nagy családúak. Azonkívül közbenjárásunkra sikerült azok részére, akiket elbocsátottak munkaalkalmat szerezni építkezések és egyéb közmunkáknál.

Ezzel szemben mit látunk a Bányamunkások szövetségben. Azt, hogy egy betűvel nem foglalkozik lapjuk a munkásság helyzetével.

Nekik nem fáj a munkásság nyomorusága, addig míg dolgozik fizesse a járulékokat és ne nézze mit csinálnak a szövetségben. Elégjen meg azzal, hogy kegyelmes titkárak külföldön van és külföldön várja mit fognak idehaza csinálni a bánya munkások.

Igy csinálta ő mindég, amikor a magyar bányamunkások nyomorusága és üldöztetése a legnagyobb volt, akkor ő külföldön élte napjait, nyugodtan, bőségben, sőt úgy rendezte meg a sztrajkokat, beugrasztotta az embereket, nem törődött azzal, hogy látta már előre az eredménytelenséget.

Amikor azután már látta, hogy az emberek bedőltek, akkor elutazott úgy, hogy a sztrajk kitörése már őt útban érte, amikor azután vissza jött kereset bűnbakot, akit oda állított a munkásság elé, hogy az az oka a sztrajk sikertelenségének.

Ő pedig verte a mellét és bizonyította az emberekkel: ime lássátok milyen nélkülözhetetlen vagyok, mihelyt kiteszem a lábam mindjárt baj van és az emberek természetesen elhiszik, mert nem tudják az előzményeket. Most is külföldön érte a tatabányai eset, azt hitte majd megint csinálnak a bányamunkások valami oktalanságot. Azonban a bányamunkások átlátták a szitán, hiába terjesztette elutazása előtt, Tatabánya megáll, a bányászok nem járulnak ahhoz, hogy a vállalatnak szolgálatot tehessen.

Kár minden fáradságért Kegyelmes úr!

Alig egy pár hete olvastuk, hogy egyesületünk megalakulásával, illetve annak fejlődésével már nem érdemes foglalkozni, mert a munkások felismerték annak a mivoltját és kiábrándultak belőle. Azt a kijelentést tette Peyer Károly őkegyelmessége a bányamunkások rendkívüli közgyűlésén.

Csodálatosképpen a Bányamunkások Szövetségének hivatalos közlönye a vezérrel került ellentétbe, mert azóta még hangosabb lett, mint a múltban. Örültek módjára ordít, rágalmaz és piszkolódik tovább, pedig ha tudná szegény pária, hogy milyen sokat hederítenek rá, akkor biztosan nem pazarolná a milliókat fölösleges piszkolódásokra. — Vagy talán azt hiszi a «Bányamunkás», vagy annak megörült írói, hogy most már ugyis mindegy, nincsen már több veszíteni valójuk. Lehetséges, mert józan, épeszű ember ilyen brutális hangon ujságot írni nem szokott.

Különösen nem akkor, mikor a bányamunkások tízezreit bocsájtják el a vállalatok munkaalkalom hiányában. Egyetlen egy betűt nem

ír a nyomorgó munkásság érdekében, vagy talán azt hiszi, hogy piszkolódásaival elterelheti a munkásság figyelmét a tehetetlenségükről. Tévednek, mert azok a munkások, akikre a cikk írója még eddig támaszkodhatott, azoknak is kinyílt a szemük és utálatjal fordulnak el nemcsak az ujságtól, hanem magától a szövetségtől is. Tömegével kapjuk Tatabányáról a panaszokat, amelyekben kidomborodik világosan Peyerék tevékenykedése a munkástársak érdekében. Minden elbocsájtott második ember bizalmiférfit, akik feláldozták energiájukat, tudásukat, munkaszabadságukat, önmagukat és családjukat Peyerék érdekében. Ma, amikor a sok ígértből csak egyet kellene beváltani, a munkájuk visszaszerzését, illetve munkaalkalmuk megvédését, mit láthatnak ezek a szerencsétlen emberek mást, mint a gyáva meghunyászkodást és legfeljebb még annyit, hogy mikor Peyerhez fordulnak segítségért, kijelenti: «Elvtársak, nem tudok önökön segíteni». Igaz, nem tud segíteni, de annál többet tud rágalmazni és mások becsületébe belegázolni. Peyer legjobb volt bizalmiférfit keresik fel egyesületünket, egyesületünköt kérnek védelmet és munkába való elhelyezkedéshez támogatást. Egyesületünk a rendelkezésre álló eszközök igénybevételével mindent elkövet, hogy ezen munkástársakon is segítsen, nem kezeli őket ellenségként, mert tudja azt, hogy ezek a szerencsétlen, de jóhiszemű munkástársak nem mások, mint Peyerék brutális magaviseletének áldozatai.

A »Bányamunkás« legutóbbi számában megjelent cikkekre nem akarunk válaszolni mert nem tartjuk méltónak arra, hogy a drága papírost és nyomda festéket, de különösen a munkástársak verejtekes fillérjeit arra fecséreljük. Csak csupán az akarjuk megjegyezni, hogy az általunk kezdeményezett akció a munkástársak becsapása, illetve bolodítása, akkor ennek Peyer Károly és egy pár hü csatlósa csak tapsolhat, mert hiszen, ha bebizonyosodnék, hogy nekik van igazuk, akkor az ő javukra dölne el a kérdés, de a még Peyer lipótmezői hangon ír, világos, hogy nekünk lesz igazunk, mert ha nem volna igazunk, akkor nem volna szükség az aljas hazudozásokra és folytonos piszkolódásokra. A »Bányamunkás«-ban megjelent rágalmozások és becsületsértésekért a bíróságnál szerez mindent egyes munkástársunk elégtételt, akinek becsületén sérelem esett. Mert örültekkel vitatkozni a régi megállapítások szerint is sajtó útján, vagy másképp felesleges.

Ami pedig az otthon kérdéséi illeti legyen mindenki nyugodt, rövidesen megfogjuk tudni, hogy kinek van igaza.

Geológia.

Írta: **Mostyosán József.**

(Folytatás.)

Az ősi tengerek iszapjából keletkezett közet a kiinduló élet nyomait nem őrizte meg, de a következő kor közei tanúsága szerint kétségtelen, hogy az élet már az őskorban indult ki.

Ókor. E korban már megjelennek az élet hirmondói, kővületekben gazdag közetek bizonyítják, hogy a fokozatos fejlődő élet már az előző korban indult ki. A szerves lények sorozatában, a növényvilágban a tengeri algák, moszaterdők lépnek a fejlődő élet előterébe, — az állatvilágból a coelenteratum-félék, korallok jelennek meg tömegesen a tengerekben, jele annak, hogy az élet a tengerekben vette kezdetét és indult hódító útjára.

Az egyes korszakok megjelölésénél a fejlődő élet széttagolása, az állat és növényvilág megjelenő új szereplői és a kihaltak megkövesült maradványai lesznek utjelző határköveink. Az ókort a következő korszakokra osztgatjuk: 1. prekambrium, 2. kambrium, 3. szilur, 4. devon, 5. karbon vagy köszén, 6. perm.

A prekambrium rétegeit kovapala, mészkő, homokkő és csillámos palák alkotják. A meszes rétegekben számos megkövesedett radiolarius (kovavázás álatkák); mákszemnyi sugaras álatkák maradványai, amelyek a protozók egyik osztályához: a gyökérlábu álatkokhoz tartoznak; a stromatopora nevű korall-félék és a brachiopodák (pörgekaruak) — a mai izelt-

lábu álatkok: rákok, pókok stb. őse — voltak a tenger lakói.

Kambrium: konglomerát (összetapadt kavicsokból keletkezett közet) agyagpala és homokkő rétegek alkotják, melyek sok helyütt átkristályosodtak. A növényvilágból a tengeri fucoideák, moszatok jelennek meg a sekély tengerben, de annál népesebb az állatvilág, melyből néhány száz fajta ismeretes; trilobiták (ősi rákok) nagy számban találhatók e korszak közetében, azonkívül a lingulák és az obolus, fillér nagyságu brachiopodák éltek tömegesen e kor tengereiben.

A Szilur korszak agyagok, homokos rétegeit meszes padok zárják le. Egyes helyeken rétegei kristályos palákká alakult át. Rétegeiben gazdag ólom, cink, réz telepek és limonit érc fordul elő. Flórája bogys, fonalas moszatokat tartalmaz és kezdetleges harasztok és korpafű félék alakjában indult a szárazföld meghódítása. Faunája is megkísérli a szárazföldi életet tanubizonyosságot szolgál erről: Skócia felsőszilur rétegeiben talált néhány skorpió féle. Annál nagyobb fejlődésről tanuskodnak a Szilur tengerek. A tengerek üledékes közetet a gazdag állatvilágból sok kővületet őriztek meg, melyek az akkori tengerek életét tárja elénk. A trilobiták és brachiopodák mellett a puhatestűek hódítanak nagytért, a foraminiferák (mészhéjú álatkák), radiolarius (kovázauk) óriási mennyiségben népesítették be a tengereket, a spongiák (szivacs) és a korallok is megkezdik zátony építő munkájukat s végül az ősi cápák és pánccelos halak is megjelennek, a gerinces álatkok őse. (Folyt. köv.)

Kár azért a drága benzinért Karcsi bácsi.

Az elmúlt napokban a kezeimhez került a „Bányamunkás” legutóbbi száma, ez a Peyer-féle papiros, amelyet különben Peyer kisdéd táborá, szaklapnak csúfol. — Ez az ugynevezett Peyer-féle szaklap mindennel foglalkozik, csak éppen, azzal nem, amivel címénél fogva hivatása volna: a bányászat szakmai ügyei, valamint általában a munkás és gazdasági kérdések.

Azt kell hinnem, hogy ez a Peyer Károly, aki a „Bányamunkás” lapnak teljhatalmu firkálója és egyben gazdája, a szellemi fejlődés tetőfokán billent keresztül a visszaesés felé, mert csak ezt tudhatom be enyhítő körülménynek ahhoz, hogy egy magát munkásvezérnek nevező alak, aki különben országgyűlési képviselő is (a tömeglista jóvoltából), sőt volt miniszter is, ilyen és ennyi izléstelen badarságot és undorító hazugságot legyen képes írni, a saját személye és kényelmének megvédése érdekében.

Tudom azt, hogy a kicsi bogár is védi magát, ha bántják és elismerem, hogy ezen becsületes védekezési eszközökhöz mindenkinek joga van, még Peyer Károlynak is, de nincs joga Peyernek egyesületünket és annak vezetőit oly galád módon és oly izléstelenül támadni, mert mi Peyer-t nem támadtuk hátulról orvul, hanem mint korrekt ellenfél, szembefordultunk vele és a nagy nyilvánosság előtt bíraltuk meg mulasztásait, a munkásság, valamint a munkásintézmények ellen elkövetett hibáit, amely hibák összeggezve mind az ő önző érdekét védő diktátori viselkedésében születtek meg.

Peyer Károly ezzel a perfid, alias támadásával és folytonos rágalmozásaival nem érte el a célját, mert bennünket nem győntett, sőt napról-napra fejlődünk és erősödünk. Ezzel szemben Peyer látja, hogy mennyire felbomlott az a nagy szövetségnek „nevezett kis csoport, melyet eddig még sikerült neki az ő megszokott sablonos demagógiájával bolondítani, de látja azt is, hogy a salgótarjáni kiválás nemcsak a régi bányamunkás szövetségnek jelent kimulást, hanem az ő fenhéjazó tekintélye és erkölcsi fajsulya is leszált. És így Peyer olyan helyzetbe került, mint a fuldokló ember, aki, hogy megmentse magát, belekapaszkodik egy vizen uszó szalmaszálba is. Peyer is abban látja az őt megmentő szalmaszálát, hogy ijedségében bennünket a legundorítóbb módon, jogalap nélkül szidalmaz, így a jóhiszemű munkásokat ezzel megteveszteti és azokat egyesületünkől elvonni reméli.

Munkástársaim! A közmondás azt mondja, hogy „az kiabál, akinek a háza ég.” Most már láthatjátok, hogy a Peyer portája mennyire ég és körülötte mennyi lehet a veszedelem, mert a bányamunkások körében elvesztette a lába alól a talajt, bár itt még nem járt oly csufosan, mint a múltban saját szervezetében, mert a bányamunkások csak egymásután hagyják magára Peyer-t, míg a saját szakmájának szervezete erőszkos eszközök igénybevételével tudta csak köréből kiselejtezni, tehát elkergették. Mi jöhet még ezután Peyer részére? Vagy megint egy más szakmának a nyakába ülni, de ez már olyan legyen, amelynek tagjai egytől-egyig analfabéták, mert ez Peyernek csak úgy imponál és ha az csak némileg is értelmes emberekből állana, úgy ott sem tartana soká Peyer diktátor urnak — az eddig történtek

után — a pünkösdi királysága. A másik eset pedig az, ami valószínű is lesz, hogy a szaktanácsba helyezik, vagy a munkások által teremtett valamelyik intézménybe, mint a Fogyasztási Szövetkezet, a Corvinia Biztosító Társaság, vagy a Törekvés Takarékpénztárban mint vezérigazgatót helyezik el.

Egészen bizonyos, hogy Peyer esetleges elhelyezését illetőleg nem fogják megkérdézni a munkásokat, hogy azt helyeslik-e, hanem egyszerűen Peyer azzal az egy-két főkolompossal, — azaz puszpajtásaival, akik jó és kényelmes létüket egymásnak köszönhetik, — fogja elintézni, ha ebbe a közkatónak is bele nem szólnak. De ez nem fontos, sőt nem is baj, mert ha minden összedől is, ha minden elvész is, Peyer már be van biztosítva, igaz, hogy nem a Corvinia biztosító r.-t.-nál, hanem valamelyik külföldi nagy banknál, mert hiszen szegény is volna, ha ez nem így volna, hiszen hosszú éveken keresztül abból az egy-két kis proli fizetésből, abból a nehéz és sok milliókból, amit a munkások verejtékes filléreiből folyósított magának, amikor olyan tagjárulékot követelt a nyomorgó munkásoktól, ami egy-egy nagy csaiádnak bizony napi kenyerét csonkította meg.

A Peyer-féle szennylap folyton jajgat, hogy a mi szervezetünk csak gazdasági szervezet és nem politikai. Igen, mi a munkásság gazdasági jobblétének megteremtésére törekszünk, amit ma, különösen országunkban, csakis így lehet elérni és ha ezt elértük, úgy minden különösebb politikai rikácsolás nélkül, egyidejűleg születik meg az a közjó, amit Peyer csak politizálással vél megteremteni.

Munkástársak! Nem látjátok, hogy Peyer miért fél a politikamentes szervezettől? — Azért, mert ha csak a pártszervezet politizálna, aminek tényleg az is a hivatása, úgy Peyerék még annyian sem lennének a képviselőházban, mint ma, mert nekik a pártszervezet kevés anyagi hasznot hoz a konyhára. Hiszen tudjuk, benne voltunk, a szakszervezetek táplálják a pártot, ebből az előből táplálkozik minden pereputtyuk és ha ez megszűnne fejős tehén lenni, úgy azt a sok párttitkárságot és egyéb névleges pozíciókat meg kellene szüntetni, mert ha ezeket a pozíciókat jó elvű emberek töltik is be, de azért mégis csak nehéz fizetésért hajlandók elszánt szocialista vezetők lenni.

Még valamit Peyer bácsinak: Én nem vagyok nagyvezér, mint Ön Károly bácsi. Én nem vagyok kegyelmes ur, mint Ön Karcsi bácsi. A különbség nagy közöttünk már a jó táplálkozásban is. Duci bácsi, meg a bádeni nyaralásban is, képviselő bácsi, nem is hiába képviselő bácsi, mert meg lehetőszen kihizott és jól táplált képe van. Na meg egy kis szellemi különbség is van közöttünk, mert én nem tudom úgy bolondítani az embereket, mint Ön fenséges vezér ur, mert ahhoz olyan tekintély kell, mint amelyet Ön hordoz a mellény alatt, azzal pedig én nem rendelkezem, mert hát én csak olyan szegény proletár vagyok, aki az Ön nagy tehetségét, tudományát és hű elvtársi szeretetét csak az Ön lapjaiból olvasom és annak ellenkezőjét sajnos már régén a bőrömről tapasztalom. De azért mégis fogadja tőlem legőszintébb tanácsom: azt tanácsolom Karcsi bácsinak, hogy mielőtt rágalmozna valakit akár szóval, akár írás-

ban, úgy először kritizálja meg önmagát, nézze meg a maga portáját és gondolatokban szálljon magába, aludjon rá egyet és csak azután rágalmozzon.

Karcsi bácsi szemében nagy szálla az is, hogy Csóka titkárunk kényeztetésében más és nagyobb lakásba költözött, ott Batta szaktársunknak is helyet ad, sőt, hogy ott még másnak is tart fenn szobát, mert ugye Karcsi bácsi ez mind ellenkezik a testvéri szeretet és a demokrácia fogalmaival? Nem, tévedni tetszik. Azért ment nagyobb lakásba, mert a mai lakásmezériában most éppen ilyet kapott és azért ad még másoknak is helyet, hogy jóindulatát, emberszeretét ezzel is bebizonyítsa.

Ejnye-ejnye Karcsi bácsi, mire való ez, nézze csak meg a maga hat szobás lakását, amit két cseléd nagy munkával takarít, ennek dacára panaszkodnak, hogy a szocialista nagyvezér nekik csak éhbért fizet.

Volt alkalmam látni a kegyelmes ur lakását, mondhatom közte és Csóka titkárunk lakása között nagy a különbség, mert a kegyelmes urnál csupa fény és pompa, majdnem úgy, mint ahogy az egy főúri palotában van. Talán gróf Bethlen miniszterelnök sem dicsekedhetik különbbel. Aztán azok a vendégnapok, amit Károly bácsi rendez palotájában magas állású urak részére, mégis csak több, mert Csóka titkárunk legfeljebb egy-két munkást látnak vendégül, ha esetleg azok pénz nélkül itt átutaznak.

Aztán valami asztalról is beszél Károly bácsi sajtóhulladék takarója. Sohse fáradjon hazudni, mi azt tudjuk, hogy az rendje és módja szerint, az Ön tudtával történt. — Hanem inkább beszéljen arról, hogy elkoptak-e már azok a drága szőnyegek, amit annak idején Karcsi bácsi a szövetségből elcipelt? Igaz, hogy megfizetett érte később, de már az akkor rossz pénz volt, mert elértéktelenedett. Hát ezzel ki károsodott? A szövetség-e, vagy a mádi zsidó?

Lássá Karcsi bácsi, nem szép dolog, másnak a tisztáját is szennyeskép szellőztetni, mikor a maga szennyező dugva bűzlik.

Aztán még nagyon fáj Karcsi bácsinak az is, hogy Batta szaktársunk még mindig él és még hozzá egyesületi sikert remél. .. Én gondolom is, hogy mi lehet ennek a nagy haragnak az oka. Nem más, mint az, hogy amikor Batta eladta az írógépet, a Karcsi bácsi utasítására, megelégedett az írógép árának legalább a felét Bädenbe, Karcsi bácsinak küldeni, hanem felhasználta a szövetség bizalmas költségeire. És így történt az, hogy amikor a Karcsi bácsi a nyaraltatási emigrációból visszajött Bädenből, látta azt, hogy Batta önfeláldozó munkájával a szövetségben nagy népszerűsége tett szert, tehát neki rivalisa lett, félt attól, hogy a munkások most választanak kettőjük között és ő esetleg még hoppon maradhat. — Dehát Karcsi bácsi nem azért van megkenve mindenféle kutyaszissal, rögtön kiszelte azt, hogy ha török-szakad is, Battára valami hibát kell kisűtni és a szövetségből mielőbb ki kell zárni. Ez úgy, ahogyan azt Karcsi bácsi tervezte, sikeresen végre lett hajtva és a nyeregben továbbra is Karcsi bácsi ül még ma is, azzal a különbséggel, hogy a paripa ma már nem olyan dölceg, mint volt, hanem tudóvészbe esett és így alig, hogy dőlög a Bädenben jól elharott Duci bácsival.

A végén el ne felejtjük, hogy ki is az a Karcsi bácsi. Hát ez az a ravaszságában és hazugságaiban híres Peyer Károly, aki úgy teszi bolonddá a szegény munkást, ahogyan csak neki az érdeke megkívánja, aki a szó legszorosabb értelmében bitorolja a demokrácia fogalmait, mert a munkások között ő a legerőszakosabb diktátor, aki csak nehéz milliós fizetésért szocialista, mert ha abból egy csöppet is elvesznek, nyomban sárba tapossa a vörös szegfűt.

Ez a Peyer Károly ír a legmocskosabb módon az ő hivatalos papiroskájára, amelytől úgy megundorodik a jó izlésű ember, hogy felfordul a gyomra. Ezek után el lehet képzelni, hogy milyen jó gyomra lehet Peyer Károlynak, ha azt a sok aljas piszkot, mind meg tudja emésztetni, amit az ugynevezett sajtuhulladék takarójára, hájas fejével kisütve firkál.

Egy próbát akartam tenni magammal, még pedig azt, hogy arra a sok aljas rágalmakra, melyet Peyer lapja ír, ugyanolyan formában, vagy még azt tulszárnyalva felelek rá, habár tudom, hogy ez messze áll a jó izléstől, de amint látják a tisztelt munkástársak, ez nem sikerült nekem. Tehát a rekord mégis Peyer Károlyé maradt, mert olyan galád, olyan aljas, olyan tulságosan szemtelenül és oly izléstelenül a legnagyobb erőfeszitésem dacára sem tudtam írni, mint Peyer Károly, a már nagyon kicsi számot tevő bányász titkár.

Hiába már minden, kár minden rugkapálódzás, kár minden erőlködés, kár azért a drága benzinért.

A viszontlátásra — egy csiszoltabb szörű volt birkája.

Krauter Gyula.

Rég óta érzett hiányt fog a SINGER-varrógép részvénytársaság március havában újból megnyíló fióküzlete kielégíteni. — Az újonnan megnyíló Singer-fióküzlet Salgótarjában, Fő-utca 75. szám alatt (a róm. kath. templommal szemben) létesül, ahol ezentúl újból kaphatók lesznek a sokáig nélkülözött Singer varrógépek, Singer alkatrészek, Singer tűk, Singer fonál, Singer olaj, stb.

A február havi nyugbért is az eddigi szokáshoz képest a bányatárspénztárak fizetik.

A bányatárspénztárak központosításáról szóló rendeletet most már másodízben követte pótrrendelet, a nyugdíjak fizetését illetőleg. Ugyanis a központosításról szóló rendelet értelmében a nyugbéréket az Országos Munkásbiztosító Pénztár bányászati osztálya fizetné, de miután a törzskönyvelés és más adminisztratív munkálatokkal nem készültek el, így átmeneti időben azoknál a bányáknál, ahol bányapénztárak működnek a nyugbéréket az alább

közölt rendelet értelmében a bányatárspénztárak fizetik. Ahol pedig bányatárspénztárak nincsenek, ott a központosítási rendelet értelmében az Országos Munkásbiztosító Pénztár közvetlenül fizeti a nyugdíjakat postautalványon. A rendelet szövege a következő:

A m. kir. népjóléti és munkaügyi miniszter 532. eln. 1927. N. M. M. sz. rendelete, a bányatörvény alá eső üzemekben és az ezekkel kapcsolatos ipari üzemekben foglalkozó munkásoknak és altiszteknek, valamint ezek családtagjainak nyugbértbiztosításáról szóló 4.400 eln. N. M. M. sz. rendelet kiegészítéséről.

A bányatörvény alá eső üzemekben és az ezekkel kapcsolatos ipari üzemekben foglalkozó munkásoknak és altiszteknek, valamint ezek családtagjainak a nyugbértbiztosításáról szóló (Budapesti Közlönynek 1926. december hó 25-én megjelent 295 számában hirdettet) 4.400 eln. 1926. N. M. M. sz. rendelet kiegészítéséről a következőket rendelem.

1. §.

A bányatárspénztárak a 4.400. eln. 1926. N. M. M. sz. rendelet hatálybalépése előtt a megállapított nyugbéréket az e rendelet 71. §-ának második bekezdésében foglaltak alkalmazásával az 1927 évi március hónapjára is folyósítani kötelesek.

2. §.

Az 1927. évi február hónapjára esedékes nyugbértbiztosítási járulékokat azokra az üzemekre nézve, amelyek bányatárspénztár működik, a 4.400 eln. 1926. N. M. M. sz. rendelet 44-52 §-ában foglalt rendelkezések alapján az Országos Munkásbiztosító Pénztár nevében utólagos elszámolás kötelezettsége mellett a bányatárspénztárak szedik be. Azt a nettó többlet összeget, amely a járulékoknak összege az 1 §. értelmében fizetendő nyugbérre fizetendő összegét meghaladja a bányatárspénztárak az Országos Munkásbiztosító Pénztár bányanyugbértbiztosító ágának haladéktalanul átutalni kötelesek.

Az 1927. évi február hónapra esedékes nyugbértbiztosítási járulékokat azokra az üzemekre nézve, amelyek mellett a bányatárspénztár nem működik az Orsz. Munkásbiztosító Pénztár által meghatározandó módon kell beszélni és beszolgáltatni.

3. §.

Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

Budapest, 1927. február 19.

Dr. Vass József, s. k.

m. kir. népjóléti és munkaügyi miniszter.

Jelentkezzünk az elmaradt éveink megszerzésére.

A bányatárspénztárak központosításáról szóló rendelet 63. §-ának értelmében, azon munkástársaknak, akik szolgálati idejüket 1914. évi június hó 30 után több bányatárspénztár kötelekben töltötték el, összeírás végett jelentkezniük kell az illetékes társaságok által kijelölt helyeken és időben.

A salgótarjáni kerületben foglalkoztatott munkástársak a bányagazgatóság által megjelölt napokon feltétlenül jelentkezzenek, hogy ebből kifolyólag senkit veszteség ne érhesen.

Jelentkezni lehet: 1927. évi március hó 21-én, hétfőn, Salgótarjáni műhely, központi anyagraktár, gyurtyánosi mérnökség, statisztika és fémosztályozó, 22-én, kedden gazdaság, elszámolás, Vizválasztó és a vizválasztói állomás, 23-án, szerdán Teréztáró, 24-én, csütörtökön Lajostáró, Gusztáv, Róna, 26-án, szombaton Zagyvai rakodó és a zagyvai rakodói gépműhely, 28-án, hétfőn Frigyesakna, pálfalvai telep, gépműhely, rakodó és élelemtár, 29-én, kedden Kotyháza, 30-án szerdán Amália-akna, (Etes.) 31-én, csütörtökön, az egész mátránovákai kerület.

1927. április 1-én, pénteken, az egész kazári ker. 2-án, szombaton, egész kisterenyel kerület, 20-án, szerdán, Albert-akna, 21-én, csütörtökön, Gusztáv, Róna, Karancskészi és Karancsberényi üzemek, 22-én, pénteken, Szánas, Sára-akna és Géza-táró, 23-án, szombaton, baglyasaljai gépműhely, külszállítás, telep, rakodó és gondnokság, 25-én, hétfőn, József-, György- és Gyula-akna, 26-án, kedden, János-akna és János-aknai gépműhely, 27-én, szerdán, Nemti, Ortvány-akna, mizserfai gazdaság, erdészet és a mizserfai bányagondnokság. I.

Felhívjuk munkástársaink figyelmét, hogy akik érzik, hogy nincsenek tisztában az 1914. június 30-ika után eltöltött szolgálati idejükkel, az alább megjelölt időkben és helyen feltétlenül jelentkezzenek szolgálati idejük pontos megállapítása végett. Aiknek az eltöltött szolgálati idejüket igazoló okmányaik vannak, azokat vigyék magukkal, akiknek pedig ezek hiányoznak, a bányagazgatóság hivatalból fogja azokat beszerezni.

Azon munkástársak, akik jelenleg nem a Salgótarjáni Köszénbánya r.-t. tulajdonát képező bányáknál vannak foglalkoztatva, vagy egyáltalán munkanélküli vannak, jelentkezniük nem kell, hanem arra a bányagazgatóság egy későbbi hatánapot fog kitűzni, melyről külön fogja értesíteni úgy a bányagazgatóságot, mint szövetségünk munkástársait.

Munka közben.

F. évi március hó 10-én éjjel Jánosaknán az egyik síklón elszaladt két csille, amely az éppen ott tartózkodó Oder Ferenc szolgálatot teljesítő aknászt oly szerencsétlenül ütötte el, hogy az egyik lábát teljesen összeroncsolta. A véletlen szerencsének köszönhető, hogy a szerencsétlenség a nevezettnek életébe nem került. A sérültet azonnal a mizserfai kórházba szállították, ahol ápolás alá vették.

KESZLER ÁRPÁD
ÓRÁS ÉS ÉKSZERÉSZ
SALGÓTARJÁN. Fő-utca 480.

A legolcsóbb bevásárlási forrás arany, ezüst és kő különbözőségekben és órákban. Kedvenc részletfizetés.

Vessék örök aranyat és ezüstöt a legmagasabb árban. Minden nálam vásárolt óráért 5 évi kármentes jótállás jár. — — — Órájavitások máhalyomban postán csak küldhetők.

Hirdessen

A Bányász-ban.

Ujból megnyílik
március havában

SINGER
fióküzlet

Salgótarjában,
Fő-utca 75. szám alatt
a r. kath. templommal szemben.